

Russin ger säkrare hälsovinst än vin!

I flera år har det duggat rapporter om hälsoeffekter av ett glas rödvin per dag, företrädesvis från vinodlande länder, såsom Frankrike m fl. Mer undanskymt har det påvisats ämnen i skalet på de blå vindruvorna som motverkar uppkomst av ateroskleros; kanske är det detta ämne mer än vinets alkoholeffekt som förvillat statistiken.

Undertecknade är medlemmar i helnykterhetsföreningen Vita Bandet i Södra Dalarna; det är en internationell kvinnoorganisation på kristen grund som även kämpar för fred.

Vi har i vår egen organisation och i Vita Bandets tidning liksom i andra helnykterhetsorganisationer, på riksmöten etc i många år kunnat konstatera att helnykterhet medför ett längre och friskare

liv. 90- och 100-åringar är inte ovanliga i våra led.

Jag vore tacksam för litteraturreferenser till de artiklar som blandar ihop helnykterhet och måttlighetsdrickande. Den senare termen betyder väldigt olika mängder beroende på vem som använder den.

Eva Dicander

leg läkare, specialist i allmänmedicin och psykiatri, Borlänge

Lilian Almqvist, Barbro Dejer, Sonja Hermansson, Siwan Hindemo, Greta Malmdahl, Margit Nordin, Maj Persson, Margareta Renström, Evy Ulvhällen, Stina Vollrathson

medlemmar i Vita Bandet i Södra Dalarna

Replik:

Effekterna tycks bero på alkoholen i sig

Eva Dicander m fl framför i sitt brev tanken att det är vissa ämnen i vindruvornas skal som ger upphov till de positiva hälsoeffekterna av måttlig vinkonsumtion. Denna uppfattning delar de med flera forskare som tror att de positiva effekterna beror på förekomsten av olika antioxidanter i vin, exempelvis resveratrol [1]. Men hittills har ingen publicerat några konklusiva studier på människor, även om intressanta djurstudier genomförts [2]. De flesta alkoholforskare menar att de positiva effekterna av måttlig alkoholkonsumtion beror på alkoholen i sig, och att dessa är oberoende av dryckestyp [3].

Studier av helnykterister

Uppgiften om 90- och 100-åringar i Vita Bandet och andra nykterhetsorganisationer är intressant. Även om många epidemiologiska studier finner högre dödlighet bland helnykterister, så gäller detta inte alla. I en studie av norska sjunde- och åttondeklassadventister [4], finner man väsentligt lägre dödlighet i hjärt-kärlsjukdomar, liksom lägre total dödlighet. I en annan studie av norska medlemmar av IOGT [5] fann man 19 procent lägre total dödlighet, och 15 procent lägre hjärt-kärl dödlighet.

Det står klart att dessa grupper har en allmänt sund livsstil; det är inte lätt att här avgöra i vilken grad frånvaron av alkohol bidrar till eller minskar risken för ohälsa och död. På samma grunder kan konstateras att liknande tolkningssvårigheter föreligger i flertalet epidemiologiska studier som rapporterat skyddande effekter av måttlig alkoholkonsumtion.

Några artiklar som blandar ihop helnykterhet med måttlighetsdrickande känner jag inte till. Däremot är det ett problem att det i många studier inte går att särskilja helnykterister från dem som dricker mycket litet eller sporadiskt, trots att det visat sig att dessa grupper har olika risk. De som dricker sällan är en betydligt mer riskutsatt grupp, med sämre prognos än helnykteristerna. Här handlar det ofta om människor som med stigande ålder drabbas av krämpor och till följd av detta drar ner på sin alkoholkonsumtion, även om de vid enstaka tillfällen kan dricka litet [6].

Sven Andréasson

docent, överläkare, Statens folkhälsoinstitut och Beroendecentrum, Stockholms läns landsting sven.andreasson@fhi.se

Referenser

1. Kris-Etherton PM, Hecker KD, Bonanome A, Coval SM, Binkoski AE, Hilpert KF, et al. Bioactive compounds in foods: their role in the prevention of cardiovascular disease and cancer. *Am J Med.* 2002;113 Suppl 9B:71S-88S.
2. Bradamante S, Barenghi L, Villa A. Cardiovascular protective effects of resveratrol. *Cardiovasc Drug Rev.* 2004;22:169-88.
3. Rimm EB, Klatsky A, Grobbee D, Stampfer MJ. Review of moderate alcohol consumption and reduced risk of coronary heart disease: is the effect due to beer, wine, or spirits. *BMJ.* 1996;312:731-6.
4. Fonnebo V. Mortality in Norwegian seventh-day Adventists 1962-1986. *J Clin Epidemiol.* 1992;45:157-67.
5. Kjaerheim K, Andersen A, Helseth A. Alcohol abstainers: a low-risk group for cancer - a cohort study of Norwegian teetotalers. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev.* 1993;2:93-7.
6. Fillmore KM, Kerr WC, Bostrom A. Changes in drinking status, serious illness and mortality. *J Stud Alcohol.* 2003;64:278-85.

Aldrig suturera hundbett?

I Läkartidningen 10/2005 (sidorna 772-3) beskrivs två fall av bitskador, där behandlande läkare kritiseras av HSN och fälls för sin handläggning. I ett kort referat måste naturligtvis Ansvarsnämndens utlåtande bli något ofullständigt. Och en rubriksättning blir lätt väl kategorisk.

Olika handläggning

Det torde vara allmänt accepterat att t ex hundbett i ansiktet med nödvändighet kräver en annan handläggning än ett bett som träffar leder eller senor eller deras närmaste omgivning. I ansiktet ses inte sällan mutilerande bit- och lacerations-skador, vilka kräver omedelbar mycket sparsam revision följt av primärsutur med syftet att i möjligaste mån återställa utseende och funktion. Många gånger uppnås på så sätt en tillfredsställande primärläkning även av avancerade skador, och krävs senare plastikkirurgisk korrigering är det väsentligt att i möjligaste mån substansdefekter inte har uppkommit.

Vad gäller antibiotikaprofylax kan noteras att vid symposium om bitskador i ansiktet vid Riksstämman för ett par år sedan var rekommendationen:

- Människobett – alltid antibiotika
- Kattbett – eventuellt antibiotika
- Hundbett – sällan antibiotika

Oftast gott resultat

Min personliga erfarenhet av bitskador inom ansiktet, orsakade av hund, katt, människa och häst, är att ovanstående behandlingsprinciper oftast ger ett gott resultat även vid relativt omfattande skador. Under nästan fyrtio år har jag aldrig sett en klinisk infektion som äventyrat önskad läkning.

Anders Flodström

överläkare, ÖNH-kliniken, Centrallasarettet, Västerås Anders.Flodstrom@tele2.se

